

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petstvinke za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zabave vsaka petstvinke 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

VESELO ALELUJO!

Položaj.

V glavnem je Avstrija v sedanji svetovni vojski že dosegla svoje namene. Kaznovala je Srbijo, ki je z umorom prestolonaslednika Franca Ferdinanda zakrivila krvoprelitje; ponižala Črnogoro, prijateljico Srbije, ki se je takoj ob začetku vojske postavila ob srbsko stran; izgnala Esada, ki se je tudi pridružil našim sovražnikom, ter zasedla Albanijo do Valone; strla vojno moč Rusije, pognala Ruse iz lastne dežele ter zasedla velik del Rusko-Poljske. Majhen košček galiske zemlje, na kateri se stoji sovražnikova noga, se bo dal z lahkoto pridobiti, če prej ne, pri mirovni pogodbi. Le eno nalogo še imamo v tej vojski opraviti, pošteno naklestiti Italijane, jih trdo kaznovati za nezvestobo in zasesti Italijo vsaj do Taljamenta ter tako rešiti naše brate Slovence v Benečiji izpod laškega jarma. Upamo, da bo hrabra avstrijska vojska kmalu izvršila tudi to nalogo.

Tudi Nemčija je izvršila svoje naloge v tej vojski, in za to je državni kancelar Bethmann-Hollweg že ponovno izjavil, da sta Nemčija in Avstrija pripravljena, razgovarjati se s svojimi sovražniki o mirovni pogodbi, ako jih sovražniki predložijo. Toda angleški ministrski predsednik Asquith je na to Bethmann-Hollwegu odgovoril, da četverosporazum mirovnih pogojev ne naznaniti, ker bi to izgledalo, kakor da je četverosporazum premagan. Četverosporazum pa še ni premagan, je rekel Asquith, in tudi ne bo, ampak vojeval se bo tako dolgo, da popolnoma in končnoveljavno stene in uniči prusko vojaško gospodstvo.

V nečem ima Asquith prav, namreč da bi to, da predložijo mirovne pogoje, izgledalo, kakor da je četverosporazum premagan. To pa bi radi tega tako izgledalo, ker je četverosporazum sedaj v tem času res premagan. Začetkoma vojske so imeli uspehe Rusi in Srbi. Ti uspehi so se že davno spremenili v si-

lovite poraze. Naši nasprotniki nimajo sedaj po skoro dveletni vojski pokazati nobenih uspehov več.

V kratkih besedah se da trenutni položaj označiti tako-le: Mi smo dosedaj zmagovalci. Vsi poizkusi, nam zadati kak udarec, se ponesrečijo, tako da se smemo smatrati v sedanjih postojankah za nepremagljive. Sedaj se gre še le za to, da svoje sovražnike, ki se nočejo ničesar vedeti o miru, pripravimo tako daleč, da bodo primorani zaprositi za mir.

Mi Avstrijci imamo svojo nalogo v tem oziru izvršiti proti Italiji in proti Rusiji. Proti Italiji jo bomo izvršili, kadar jo bomo hoteli. Italijan je sicer siten sovražnik, a nevaren nam ni. Kar se tiče Rusije, bomo mi in Nemci gotovo začeli zopet proti njej postopati, ako še dalje časa traja vojska. Popolnega miru ji ne smemo dati, da si ne izleči pridobljenih ran ter nas napade s prenovljeno silo. Toda potrebno ni, da bi morali zopet pričeti v Rusijo prodirati, kajti naš namen je tudi izvršen, ako Rusija buta v naše postojanke ter sama skrbi za svoje nadaljno kravenje.

Kako slab je četverosporazumov položaj, nam kaže najboljšo najnovejšo zadržanje Rumunije. Sklenila je z nami in z Nemci ugodne gospodarske pogodbe, kakoršne sklepajo prijatelji s prijatelji. Rumunski državni zbor, ki je bil zaradi vseh morebitnosti in pričakovanj, čeravno brez dela, še odprt, se je zaključil. Rumunska nevarnost je za nas, vsaj za nekoliko časa, zopet odstranjena.

Močno se je pričakovalo, da bo Rusija vsled udarcev, ki jih je dobila na bojiščih, in vsled notranjih težav, delala v krogu četverosporazuma z a mir. Toda vedno so se znašli novi vojni hujskači, ki so miroljubnim ljudem v Rusiji onemogočili vsak uspeh. Za to je trebalo Rusiji pokazati, da bodo za njo mirovni pogoji tem težji, čim dalje bo čakala. Državni kancelar Bethmann-Hollweg je v nemškem dr-

žavnem zboru sedaj naznanil, da ji Rusko-Poljske ne bomo več vrnili, dočim je še prej bilo to vprašanje odprto.

Srbsko, črnogorsko, albansko in francosko vprašanje pri mirovni pogodbi ne bo delalo velikih težav. To se razvidi tudi iz govorov angleškega ministrskega predsednika Asquitha in italijanskega zunanjega ministra Sonnina, ki sta se teh vprašanj dotaknila le mimogrede. Nemški državni kancelar jih sploh omenil ni. Srbska je končnoveljavno razdeljena med Avstrijo in Bolgarijo; črnogorsko vprašanje še je odprto, a majhnega pomena; Albanija postane samostojna, vendar z nami v tesni in prijateljski zvezi; Nemčija Franciji ne misli vzeti novih francoskih pokrajin. Najtežavnejše je belgijsko vprašanje in vprašanje nemških kolonij. In to oboje je v prvi vrsti nemško-angleško vprašanje, vprašanje nemškega ali angleškega svetovnega gospodstva.

Samostojna Belgija, naslonjena na angleške prijateljstvo, je za Anglijo neprecenljive vrednosti. Belgija in Nizozemska zapirata Nemčiji prosto pot na morje. Dokler je Belgija neprijateljica Nemčije, čuti se Anglija varno pred Nemčijo. Nasprotno pa bi bila za Nemčijo velikanška pridobitev, ako bi bila Belgija njej naklonjena ali celo v njeni oblasti. Mogoča industrijska Nemčija potrebuje svobodno pot do morja in ne tako debele deske pred morje, kakor jo tvori Belgija in Nizozemska. Za to pri mirovni pogodbi ne bo nihče veliko vprašal za to, kaj misli belgijski kralj ali belgijsko ljudstvo o usodi svoje države, ampak to bo izključno vprašanje nemške in angleške velemoči. Anglija pa še je dosedaj, čeprav je morala utrpeti že veliko ljudi, denarja in narodnogospodarskega premoženja v sedanji vojski, med vsemi četverosporazumovi državami najmanj prizadeta in oslabiljena. Za to se je bati, da še vojske ne bo tako kmalu konec. Kakor z Belgijo, tako je tudi z

LISTEK.

Vojne pridige v postu 1. 1916.

Z dovoljenjem kn. šk. Lavantinskega ordinariata z dne 18. aprila 1916.

VII.

Velikonočna nedelja.

Evangelij sv. Marka 16, 1-7.

Tisti čas so Marija Magdalena in Marija Jakobova in Saloma kupile disav, da bi prisle in mazile Jezusa. In prvi dan po soboti so prisle zelo zgodaj h grobu, ko je že izšlo solnce. In so rekly med seboj: Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba? In ko so ozrle ter so videle kamen že odvaljen; bil je namreč silno velik. In so šle v grob in so videle mladenčca sedeti na desni, ograjenega v belo oblečo, in so ostrmele. On pa jim reče: Nikar se ne ustrašite! Jezusa iščete Nazareškega, krizanega; vstal je, ni ga tukaj. Glejte kraj, kamor so ga bili položili! Pojdite pa, povejte njegovim učencem in Petru, da gre pred vami v Galilejo; tam ga boste videli, kakor vam je rekel!

Ko je bilo izraelsko ljudstvo v babilonski sužnosti, daleč proč od svojega sv. Siona, kjer so nekdanj obhajali s takim sijajem svoje praznike s slovesnim petjem in z radostno godbo, takrat je pri njih utihnilo petje, je zamrla godba. Psalmist (ps. 136) tako pretresljivo slika njih položaj:

„Ob rekah babilonskih, tam smo sedeli in plakali, ko smo se spominjali Siona. Na vrbe, sredi babilonske dežele, smo obesili svoje harfe“ (ps. 136, 1. 2).

Babilonci so jim sicer pravili, naj zapojejo katero sionsko pesem. Toda odgovorili so jim, da tega ne morejo v tuji deželi, v gorečem hrepenenju po domovini:

„Ako tebe pozabim, o Jeruzalem, bodi pozabljen moja desnica, Moj jezik naj mi obliči na nebu, ako se ne spomnim tebe, Ako ne denam Jeruzalema v prvo svojega veselja“ (ps. 136, 5. 6).

Junaki! Vi ste zapustili svoj dragi dom, ki ste ga rosili s solzami žalosti in veselja, škropili s potom svojega obraza. Zapustili ste svoje ljube domače, po katerih kopri vaša duša z neodoljivo silo. Velikonočni propovednik pa naj ubere strune, ki bi vzbudile v vaših srcih sveto pesem velikonočnega veselja: alleluja! Ali se ni bati, da tudi vi odgovorite, da ne morete peti velikonočnih slavospevov? In vendar ravno vi najbolj potrebujete velikonočnega veselja in miru v svojih srcih, vam ga prav posebno vsi iz sreča želimo. Ali morete torej tudi vi občutiti velikonočno veselje? Da, z milostjo božjo ga boste tudi vi deležni, da lahko vzdiknete s psalmistom (ps. 117, 24): „To je dan, ki ga je naredil Gospod; radujmo se in veselimo se v njem!“

1. V čem obstoji velikonočno veselje? Ne morebiti samo v kakih lepih zunanjih slovesnostih in pomenljivih obredih. Poglavitno je notranje veselje, ki prihaja tiho, mirno, od zunaj neslišno. Le pogledimo, kako je bilo pri osebah, ki so prve doživele velikonočno veselje Kristusovega vstajenja! Sv. pismo nam

niti ne poroča, da se je prikazal od mrtvih vstali Zveličar svoji deviški Materi Mariji. Vendar smemo misliti, da je božji Sin storil to svoji Materi, ki ga je spremljala do smrti na križu. In kako je bilo to snidenje? Pero je preokorno in beseda je preslaba, da bi se dalo to opisati. Sreče Marijino, Kristusu tako blizu v življenju, ločeno od Kristusa vsled njegove smrti, kako je hrepenelo po Jezusu! Po tridnevni ločitvi pa je hrepenenje izpolnjeno... Marijina duša se topi veselja in miru ob Jezusu navzočnosti. Brez zunanjih slovesnosti, kako lepa, veličajna Velika noč! — Dragi, ki si takorekoč ločen od sveta, v kakem podzemeljskem strelskem jarku ali na kaki samotni straži! Nikak velikonočni zvon te ne vabi k Vstajenju, nikak velikonočni spev ne pride do tvojih ušes! Ali bi ne hotel obhajati Velike noči kakor Marija, brez hrupa in šuma, tiho, mirno? Glej, skoro zapuščen od sveta, nisi zapuščen od Jezusa! Nasprotno! Ravno k tebi bi tako rad prišel vstali Zveličar. Le imej hrepenenje po njem! Jezus pride k tebi! Tako snidenje bi oviral le smerten greh. Toda tudi ta bo uničen v plamenu goreče ljubezni do Jezusa: s popolnim kesom nad grehi, s trdnim sklepom, se jih spovedati pri prvi priliki, ti Bog odpusti grehe. Tvoja duša lahko hiti Jezusu nasproti, v njegovo naročje, v njegov objem. In Jezus bo duhovno obhajal pri Tebi Veliko noč, on, ki pravi tebi prav posebno in prisrčno: „Željno sem hrepenel jesti to velikonočno jagnje z vami“ (Luk. 22, 15). Prijatelj, ali ni to zate srečna Velika noč? Marsikateri človek bo doma morebiti slišal velikonočni zvon, bo videl velikonočne zunanje slovesnosti, a njegovo srce je prazno, brez božje ljubezni: mrlič sredi življenja, sredi

nemškimi kolonijami, to je izključno vprašanje, ki se bo in mora urediti le med Nemčijo in Anglijo.

Bolgarija ima sedaj, odkar je naše razmerje do Rumunije boljše, svojo glavno nalogo, da pazi na sovražnike pri Solunu. Te dni, ko se je na Rumunskem vršil preobrat, so Francozi in Angleži pretili s prodiranjem izpred Soluna. Kdor je vedel, kaj se je godilo v Bukarešti, se je tem grožnjam le smejal. Sedaj pa po diplomatičnem porazu četverosporazuma v Bukarešti ni niti na enake grožnje misliti. Bolgari sami pa tudi ne bodo prodirali, ker Grčija ne želi, da mi pridemo z ofenzivo v njih deželo, pač pa, ako začne sovražnik ofenzivo in ga mi natolčemo ter zasledujemo. V tem slučaju smemo stopiti tudi na grško zemljo.

Turčija ima v sedanji vojski sila težavno stališče, ker do treh bojišč, močno oddaljenih od turškega središča Carigrada, nima železnice. Za to se tudi vsa vojaška podvzeta v Kavkazu, Mezopotamiji in Egiptu skrajno počasi razvijajo. Rusija je dosegla v Kavkazu uspeha, ker ima do tje železnice. Sedaj pri nadaljnjem prodiranju pa tudi njej manjkajo železnice, kakor Turkom in za to tudi ni nič več slišati o novih ruskih uspehih v Kavkazu.

Po našem nemerodajnem mnenju še nismo blizu miru. Vremenik, na katerega se mora gledati, je razmerje med Nemčijo in Anglijo, in to še ne kaže — na mir.

Zopetno prebiranje letnikov 1866 1897.

Z Dunaja se uradno poroča:

Da se že sedaj za poznejše potrebe zagotovi dovolj nadomestila za armado na bojišču, se bodo z razglasom, ki bo v bližnjih dneh izšel, pozvali rojstni letniki 1867 do vstevši 1866 k ponovnemu prebiranju. K temu prebiranju bodo razun tistih, ki so v razglasu izrečno odvezani od prebiralne dolžnosti, morali priti vsi črnovojniki omenjenih letnikov, brez ozira na to, ali so že dosedaj bili podvrženi prebiranju, ali če so že bili pri prebiranju. Čas za prebiranje je določen v dobi med 22. majem in 29. julijem 1916. Spособni črnovojniki pa se najbrž ne bodo poprej vpo-klicali, dokler ne bodo glavna, žetvena dela končana. Črnovojniki, ki pripadajo 2. pozivu (42-50letni) se bodo do nadalje uporabljali samo za zaledje, da tam v etapnih zbirališčih nadomestijo mlajše moštvo, ki je še sposobno za službo na fronti. Nadaljne podrobnosti o tem prebiranju bodo označene na tozadevnih razglasih.

Spremembe v živinski kupčiji.

Vlada določila višje „primerne“ cene.

V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ smo v članku „Oddaja živine na Štajerskem“ opozorili naše čitatelje na novo uredbo glede prodaje in nakupa živine. Ko se bo graška živilska vnovčevalnica popolnoma uredila, bo smela samo ista na Štajerskem živino nakupovati in dalje prodajati. Jasno se ni, ali bodo po tej novi uredbi živinski sejmi odprav-

ljeni ali ne, ali se bodo nove uredbe glede prodaje in nakupa živine nanašale na vse vrste živine: pitano, plemeno in vozno živino, ali tudi na svinje, tele in konje itd. Ko bomo o celi zadevi dobro poučeni, bomo natančneje poročali. Težko je tudi že sedaj zavzeti stališče, ali bo nova uredba kmetu-živilnorejcu v korist ali ne.

Dne 12. aprila 1916 pa je izdala c. kr. Štajerska namestnija važno odredbo, ki bo gotovo zanimala vsakega slovenskega živilnorejca. Določila je namreč višje „primerne“ cene za živino, kot so bile do sedaj v veljavi. Naše dosedanje živinske cene so bile v primeri s cenami v drugih deželah ali pa v primeri s cenami na graškem in dunajskem živilskem trgu zelo različne. Vzamimo n. pr. samo debele vole. Dosedanja najvišja cena, ki jo je smel živilnorejec zahtevati za 100 kg žive teže, je bila na Štajerskem 240 K. Če si zahteval več, ali če si za par vinarjev dražje prodal, si smel vsako uro pričakovati, da te bo c. kr. državno pravdnistvo zasledovalo radi draženja. V Graecu pa se je smelo vole, ki so se na ostalem Štajerskem nakupili za 230 do 240 K ali pa še nižje, svobodno prodati na tamošnjem živilskem se mu za 300 do 332 K 100 kg žive teže in mnogokrat se dražje, ne da bi radi tega bil prodajalec ali kupec obsojen radi draženja. Razlika med cenami v ostalem delu dežele in onimi v Graecu je torej bila od lanske jeseni sem vedno 80 do 100 K pri 100 kg, to se pravi, ako je dobičkaželjni mešetar nakupil v naših okrajih vole, je samo pri enem paru volov, ki so bili težki približno 1400 kg, lahko brez kazni zaslužil 1000 do 1400 K. Se večja pa je bila do sedaj razlika med našimi „najvišjimi“ ali „primernimi“ cenami in cenami na dunajskem trgu. Poročilo z dne 17. aprila pravi, da so se prodajali na Dunaju voli celo za ceno 411 do 430 K 100 kg žive teže. Najslabši (suhi) voli so se prodajali ta dan po 290 do 380 K 100 kg.

Cene graškega in dunajskega sejma pa še nadkriljujejo cene na živilskih sejmih v Pragi. Dne 10. aprila se je plačevalo na tamošnjem sejmu pitane vole po 421 do 440 K, srednje debele in suhe po 340 do 420 K, bike po 230 do 430 K 100 kg žive teže. Iz drugih dežel, n. pr. iz Ogrske, sicer nimamo poročil o tamošnjih živilskih cenah, a kolikor nam je splošno znano, smo imeli v naših krajih dosedaj sigurno najnižje uradno določene „primerne“ cene za živino. Ali so imeli tisti ljudje, ki zavživajo meso, kaj haska od tega? Kaj šel! Tako našdemo v mariborskih uradno določenih „najvišjih“ cenah, da stane boljšo volovsko meso 1 kg 4 K 40 v do 4 K 60 v. Razlika med ceno živine in ceno mesa je torej 1 K do 1 K 40 v pri 1 kg.

Kmečki zastopniki in naše stanovske organizacije so vlado opetovano opozarjale na te nedostadne razmere v naši živilski trgovini. Vsi predmeti, ki jih mora dandanes živilnorejec kupovati, so se podražili v ceni za 2- do 4kratno. Otrobi, ki so n. pr. stali pred vojsko 6 do 10 v 1 kg, stanejo sedaj 24 do 26 v.

Ker se najdejo skoro povsod brezvestni in hudobni ter škodoželjni ljudje, ki so ovajali živilnorejce radi draženja kar v velikem, so sodnje zadnji čes imele opraviti skoro samo z obravnavami radi draženja. Ako si prodal vole, za katere bi dobil v Graecu 300 K za 100 kg žive teže, doma za 245 K, in te je kak dobri mesar ali mešetar nato še ovdal, si bil občutno kaznovan. A še več! Zgodil se je slučaj, da je živilnorejec, ki je svojega bika samo cenil 2 K 40 v 1 kg žive teže, a ga niti ni prodal, bil obsojen na denarno globo 200 K in v plačilo sodnijskih stroškov. Pa ne smemo si misliti, da so teh razmer bile mogoče krive sodnje, žandarji ali dotični škodoželjni ljudje, ki so ovajali, ampak krivda teh razmer je tičala

v prenizko določenih „primerne“ ali „najvišjih“ cenah.

Končno je cesarska namestnija vendar uvidela, da je treba spremembe cen in je z odlokom št. v. 4 1534 W. L. 81 1916 z dne 12. aprila določila sledeče „primerne“ cene, ki so stopile takoj v veljavo in se pod nobenim pogojem ne smejo prekoračiti.

Pitani ali debeli voli	do 2 K 90 v;
srednje debeli voli	do 2 K 60 v;
suhi voli	do 2 K 30 v;
debeli biki in telice	do 2 K 70 v;
srednje debeli biki in telice	do 2 K 30 v;
suhi biki in telice	do 1 K 90 v;
debele krave	do 2 K 50 v;
srednje debele krave	do 2 K — v;
suhe krave	do 1 K 50 v;

Te cene se bodo pri sodnijah odslej upoštevale kot pravilne cene pri ovadbah radi draženja. Te primerne cene po mnenju cesarske namestnije popolnoma odgovarjajo sedanjim pridelovalnim stroškom poljedelcev in sedanjim cenam mesa, radi tega mesarji nimajo prav nikake pravice, da bi odslej cene mesu zvišali.

Razlike med najvišjimi cenami, ki so bile določene dne 23. oktobra 1915 in uradno določenimi cenami z dne 12. aprila 1916, so sledeče: pri debelih volih 50 K, pri srednje-debelih 40 K, pri suhih 30 K, pri debelih kravah 30 K, pri srednje-debelih in suhih kravah 40 K, pri bikih in telicah 40 do 50 K pri 100 kg žive teže, kar se sme smatrati kot dokaj lep uspeh, ki pa še blizu ne odgovarja cenam na graškem, dunajskem in drugih trgih.

Mast, žito in živinska krma.

Tri reči bodo letos imele posebno važnost in veljavo: mast, žito in moka ter živinska krma.

Svinjsko mast že sedaj za drag denar težko dobiš, olja pa še manj. Svinjska mast stane 6 do 8 K 1 kg, olje pa liter 7 do 8 K. Zaloge so tako pičle, da bo letos po leti in proti jeseni izredno veliko pomanjkanje zabele, bodisi masti ali olja. V mestih je mnogo družin brez masti. Na prehrano ljudstva ima to dalekosežne posledice. Star pregovor pravi: „Če obilo zabele, je treba malo jelo.“ Vsaka hrana namreč mnogo bolj izda, ako je zabeljena. Varčujemo torej že sedaj z zabelo. Ob tej prilikosti pa se obrčamo do naših gospodinj s prošnjo, da posvetijo letos posebno pozornost svinjereji. Sedaj se še lahko za to vse potrebno uredi: nakupijo prasce, nasadi obilo svinjske piče itd. Svinjereja bo letos vrgla našim kmetičem tisočake.

Enako bo letos glede žita. Preračunano je, da bomo izhajali z našimi žitnimi zalogami komaj do nove žetve. Listi poročajo, da bodo letos za žito nastavljene najbrž malo višje cene. Skrbimo torej, da se bo pridelalo v naših krajih dovolj žita vseh vrst. Skrbimo posebno za koruzo, fižol itd. Varčujemo tudi v tem oziru tako, da ne bo šlo nobeno zrno, noben prasek moke v zgubo, da bo pa tudi vsak rob naše zemlje zasajen s fižolom, krompirjem, bobom itd.

Posebne važnosti pa bo letos tudi živinska krma. Letos n. pr. čutijo marsike veliko pomanjkanje živinske krme, ker so z isto v poletju in v jeseni preveč potratno ravnali. Cena senu bo letos zopet izredno velika. Da si ohranimo naš zaklad, našo živino, skrbimo že sedaj, da bomo spravili na hleve letos dovolj živinske krme. Varčevanje se bo v tem oziru letos posebno izplačalo. Cene živini se utegnejo prihodnje še povišati.

vstajenja! Vojak Kristusov, ali ti ne obhaša lepše Velike noči?

2. Ali pa poglej prizor današnjega sv. evanĝelija! Te pobožne žene so imele trdno vero v Jezusa, niso se bale Jezusovih sovražnikov in so hotele v svoji gorečnosti storiti Jezusu tak lep čin ljubezni, lotoč ga maziti. In kako velikodušne so kupile! Svojo požrtvovalnost kažejo tudi v tem, da si še po noči ne dajo miru, ampak zapustijo v temi jeruzalemsko mesto in gredo na Kalvarijo. Le to jih muči, če radi kamna ne bi mogle izkazati mrtvemu Jezusu svoje ljubezni. Ko pa pridejo h grobu, je solnce ravno kar poslalo svoje prve žarke proti Kalvariji, kamen pa je bil odvaljen. — Prijatelj v vojaški suknji! Ali si podoben tem ženam? O, morebiti nisi bil, vsaj prej ne, ko si bil doma in se ti je dobro godilo. Kako trhla je bila tvoja vera, kako slaba tvoja ljubezen do Jezusa! Na tvojem srcu je bil tako silno velik kamen, da ti je zabil vstop k Jezusu. Pa prišla je vojska. Gospod Bog ti je začel govoriti z močnim glasom med vojnim gromom in ognjem, kakor nekaj Izraelcem s Sinajske gore. Večnost ti je stopila tako živo pred oči, da si spoznal, da človek ni ustvarjen za ta svet, ampak da je bivanje na zemlji le priprava za večnost: spoznal si, „da nimamo tukaj obstoječega mesta, temveč iščemo prihodnjega“ (Hebr. 13, 14). Po tem spoznanju si uravnal svoje življenje. Kamen, ki je obteževal tvojo vest, ti je odvalila v zakramentih sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa zopet oživila vera in zopet ožarjena ljubezen do Boga. Od doma si šel v vojsko morebiti v temi mlačnosti in brezbriznosti za večne reči. Kaka svetloba pa je zdaj v tvojem

umu, kaka odločnost v tvoji volji in kaka blaženost v tvojem srcu! Solnce božje milosti je poslalo svoje razsvetljujoče in ogrevajoče žarke v tvojo dušo. — Žene so bile tako lepo poplačane za svojo ljubezen do Jezusa! Videle so angela, ki jih prijazno nagovori, pomiri ter razveseli z radostnim naznanilom, da je Kristus vstal od mrtvih. Kako vesela prva Velika noč za te žene! — Prijatelj! Tudi tebi bo poplačana tvoja živa vera in goreča ljubezen. Saj je „Jezus Kristus ravno tisti večer in danes in vekomaj“ (Hebr. 13, 8). Vzdoročen boš z veseljem naznanilom, da si tudi ti vstal s Kristusom k novemu življenju. Tebi velja poziv sv. Pavla: „Bratje, ako ste vstali s Kristusom, iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji; hrepenite po tem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji!“ (Kol. 3, 1, 2). O blažena taka Velika noč krščanskega vojaka!

3. Pa morebiti porečeš: Vse to bi bilo prav, a zakaj moram vendar toliko trpeti v tej vojski! Predragi, ko tako govoriš, si podoben učencema, ki sta šla prvo velikonočno nedeljo iz Jeruzalema v Emavs, kakor se bere v evanĝeliju za Velikonočni ponedeljek. Ta dva učenca sta prej verovala v Jezusa in ga ljubila. Toda ko je Jezus trpel in umrl, sta bila obupana; mislila sta, da vendarle nič ni z Jezusom. Velike noči še nista občutila v svojih srcih. Ko sta šla tako zamišljena in zatopljena v žalost in obup proti Emavs, se jima je pridružil Jezus in ju vprašal s sočutjem, zakaj sta tako žalostna. Sočutna beseda! Kak balzam za žalostno, potrto srce! Ko sta mu povedala, da je Kristusov križ vzrok njune obupnosti, je jima razložil iz sv. pisma, da Kristusovo trpljenje ni nič nepričakovanega, nikak neuspeh, am-

pak da je Kristus ravno s trpljenjem in s smrtjo odrešil svet ter ustanovil mesijansko kraljestvo. Svoj nauk je združil v besede: „Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to trpel in tako šel v svojo slavo?“ Kako blagodejno je vplivala ta beseda božja na njuni srca! Vzljubila sta navideznega tujca ter ga v Emavs tako lepo prosila: „Ostani z nama, ker se mračni in se je dan že nagnil!“ Pri lomljenju kruha sta ga pa spoznala. Ko je izginil, sta rekla med seboj: „Ali ni bilo najino srce goreče v naju, ko je govoril po poim in nama razkladal pisma?“ Razveseljena sta šla takoj v Jeruzalem oznanjati Kristusovo vstajenje. Prej taka žalost, zdaj pa taka vesela Velika noč! — Dragi, ako moraš veliko trpeti, ne daj se premagati žalosti! Ljubi Bog ve za tvoje trpljenje, on ti ga pošilja, pa ne zato, da bi samo jokal, ampak da bi bil v trpljenju preizkušen, kakor zlato v ognju, in pripravljen za večno preslavljenje. Čuj sv. Pavla visoko pesem o trpljenju: „V vsem trpimo nadlogo, pa se ne plašimo, stiskani smo, pa ne omagamo, preganjani smo, pa se ne čutimo zapuščene, ob tla smo metani, pa ne gremo, mrtvenje Jezusovo vedno nosimo okrog na svojem telesu, da se tudi življenje Jezusovo očitno pokaže na naših telesih. . . . Zato ne izgubimo poguma, ampak če se tudi ruši naš zunanji človek, se pa naš notranji prenavlja od dneva do dneva. Zakaj naša sedanja, kratka in lahka nadloga nam pripravlja neizmerno visoko, večno čast“ (II. Kor. 4, 8 sl.). Junak in učenec Kristusov! To so nauki sv. pisma. Ali se ob njem ne bo ogrelo tudi tvoje srce? Če je mračilo trpljenje dozdaj tvoj vid, da nisi spoznal Jezusa, in se še nisi veselil z njim, odpri sedaj oči! Prišel bo trenutek, ko boš tudi ti o sebi re-

Huda bo letos radi kosnje. Moških koscev ne bo dobili, zaradi tega ne bo druge pomoči, negodila se naše vrle mladence in žene že od spomladi naprej pridno vadijo rabiti koso. Potem jim kosnja ne bo slaba od rok in bodo ponosno za ele na travniku tisto znano: „Kosa je rjava...“ Da si prihranimo mnogo krme za zimo, uporabimo odslej naprej razne neškodljive zelene odpadke s polja, vinogradov in gozdov. Posebno se iz lača rezati sedaj spomladi mladice drobno vejice z dreves in živih plotov. To vejice se zreže in primeša k slamu ter seno in je prav izborno krmilo posebno za krave mlekarice. Rači pomikanja delavskih moči bo sicer težavno spraviti vsako več letos v veljavo, a z dobro voljo bo šlo vse.

Veliko delo za blagor domovine bomo vršili, ako se bomo ravnali po teh nasvetih.

Slovenski vojaki se zahvaljujejo za pridige.

Ornovojnik Martin Tržan, doma z Dobja pri Planini, nam piše dne 15. aprila z italijanske fronte:

Ob koncu posnega časa se Vam moram zahvaliti za toliko lepih vojnih pridig, katere ste tiskali in nam pošiljali. Na naše bojne poljane, kakor tudi v zaledje.

Posebno se pa prav prisrčno zahvaljujem pred. gg. dušnim pastirjem za toliko požrtvovalnost, za toliko dobroto in za toliko tolažbo, katero ste nam pošiljali. Znaniti bi že tu ali tam kateri omahoval ali obupoval, ali prišla je sobota ali nedelja in z njo naš dober prijatelj „Slov. Gospodar“, kateri nam je prinesel pridigo polno tolažbe in upanja. Oh kako je vsaki veren vojak željno srkal ta sveži, poživljajoči dah v se! Kako so marsikateri te prelepe, poduka in tolažbe polne besede zopet na novo poživile in pokrepčale za nadaljno življenje v teh razburjenih časih! Kje pa naj dobi vojak tolažbe, ako ne v božji besedi, katera ga svari, uči, tolaži in spodbuja in ga tako vodi vedno po poti resnice. Sedaj ravno ve krsčanski vojak pridigo prav ceniti, katere znabiti prej ni prav cenil. Sedaj šele, ko se je le malokdaj more udeležiti. Da Bog, da bi rajno sedaj vsako zrnce božje besede, katere ste sejali v naša srca po „Slov. Gospodarju“, padlo res na rodovitna tla naših src in tako obrodilo stoterni sad za večno življenje. Vsem č. gg. dušnim pastirjem, kateri so se potrudili za nas, pa kličem: Bog plati!

Pa s tem še ni končano. Rad, prav rad bi še nekaj prosil, ali skoraj si ne upam, kajti utegnil bi se uresničiti pregovor: „Če ponudiš bližnjemu prst, že te grabi za celo roko.“ Ali pogum in korajža velja! Torej ven z željo! V postnem času smo se pač preveč navadili te duhovne hrane, namreč pridig v „Slov. Gospodarju.“ Kako se jih naj sedaj kar naenkrat odvadimo? To bi bilo pač pretežavno. Prav lepo in ponižno prosim v imenu vseh, kateri so mojega mišljenja, objavljate v listu še tudi za naprej tolažbe polne besede. Oh, kako srečne se bomo počutili, ako bomo tudi še nadalje ob nedeljah preskrbljeni z božjo besedo in sv. evangeliem!

Zato kličem zopet v imenu vseh svojih tovarišev že naprej č. gg. sodelavcem: Bog povrni Vaš trud z najlepšim plačilom v sv. nebesih! Vsem bralcem našega „Slovenskega Gospodarja“ veselo alelujo!

kel z veseljem in s hvaležnostjo: Ali ni bilo potrebno, da sem to trpel in tako šel v svojo slavo! Zato pa povabi kljub trpljenju Jezusa k sebi, rekoč: Gospod, ostani z menoj, ker se mračim in se je dan že nagnil! Gospod bo ostal pri tebi, in ti boš z njim obhajal veselo Veliko noč, trnje trpljenja se ti bo spremenilo v cvetje veselja, kakor emavškima učencema, tako da boš lahko rekel s sv. Pavlom: „Poln sem tolažbe, preobilno veselja imam pri vsej naši nadlogi“ (II. Kor. 7, 4). O milosti polna, blagoslovljena taka Velika noč!

Preljubni vojaki! Tako torej tudi letos obhajajte veselo Veliko noč! Niti pogled v negotovo bodočnost naj ne greni vašega veselja! Vedno smo v božjih rokah, ali živimo ali umrjemo. V dvorni kapeli našega najvišjega vojnega poveljnika, presvitlega cesarja, je zdaj pred božjim grobom pomenljiv napis: „Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo?“ Smrt ni premagala Kristusa, smrt mu ni škodovala, ampak Kristus je šel skozi smrt v svojo slavo. Ako bi previdnost božja komu odločila konec življenja, ne boj se! Premagal boš s Kristusom tudi smrt. Ni glavno, kako dolgo kdo živi, ampak to je odločilno, kako kdo živi. Živi tako, da boš lahko rekel ob svojem zadnjem vzdihljeju, kakor sv. Pavel: „Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil; zato mi je prihranjena krona pravice, ki mi jo bo dal Gospod, pravičen sodnik“ (II. Tim. 4, 7, 8)! Skrb za tvoje drage domače prepusti Njemu, ki skrbi za pčice pod nebom in za lilije na polju! V jeseni leta 1903 je umrl v 30. letu svojega življenja po kratki mučni bolezni grof Alfonz Paar v Leonišču v Ljubljani. Pri njegovi bolniški postelji je bila njegova pred kratkim mu poročena

Italijansko bojišče.

Ob celi italijanski fronti neprestano manjši boji. Kjer postanejo lahi preveč predrzni, tam je dobe pošteno po prstih. Kmalu nastopi 12. mesec italijanske voške.

Italijanski zrakoplovci napadli Trst.

V ponedeljek, dne 17. aprila, sta priplula nad Trst dva sovražna letalca in sta z bombami ubila 2 civilni osebi, 5 pa je bilo ranjenih. Naši zrakoplovci so pregnili sovražne do Gradeža in so tam z bombe zadeli italijanski torpedni čoln.

Boji pri Doberdobi in pri Gorici.

Od 15. aprila se vrše na Doberdobi in sicer pri Selcah zopet boji za prednje postojanke. Italijanski napadi so bili vsakokrat odbiti. Pri Zagori blizu Gorice so naši dne 18. aprila odbili italijanski napad. Sovražnik je imel občutne izgube.

Mrzli Vrh.

V četrtek, dne 13. aprila, so se naše čete na Mrzlem Vrhu polastile prednje italijanske postojanke. Četmi smo tudi vse sovražne protinapade. Pri Boven je naše topništvo zelo uspešno obstreljevalo italijanske postojanke. Dne 17. aprila pa so Italijani z vso srčnostjo obstreljevali tolimsko območje.

Boji v južnih Tirolah.

Lahti na celi tirolski fronti srdito napadajo. Torišča glavnih bojev so: olajna gora Col di Lana (izhodno od Bolcana), Suganska dolina (izhodno od Tridenta) in Ponale-cesta (zahodno od Gardskega jezera). Dne 17. marca so Italijani po srditih in neprestanih napadih razstrelili zahodni del gore Col di Lana in so udarli v popolnoma razrušeno postojanko. V Suganski dolini so naši dne 17. aprila prepodili Italijane iz prednjih jarkov. Pri tem je bilo ujetih 11 italijanskih častnikov in 600 mož. Uplenili smo tudi 4 strojne puške. Naši se lahu s tem krepko zastavili pot v gorju del Suganske doline in proti Tridentu. Dne 13. in 14. aprila so se vršili vroči boji za naše obrambne postojanke ob Ponale-cesti. V sled silnega sovražnega ognja so naši prepustili Lahom jarko, ki so že tudi pred dnevi bili v njih posesti. Blizu švicarske meje se vršijo v gorovju Adamello manj važni boji.

Rusko bojišče.

Rusi vznemirjajo naše in nemške čete z napadi na posamezne frontine točke, sedaj tu sedaj tam. A brezuspešno. Sicer nobenih posebnih dogodkov. — Duma (državni zbor) je zaključena.

Rusija nezadovoljna z Anglijo.

Na pariškem posvetovanju četverosporazumovih zastopnikov je prišlo, kakor poroča „Pesti Hirlap“, med Asquithom in ruskim zastopnikom Silinskim do mučnih prizorov. Asquith je povdarjal, da se mora odločiti usoda Evrope v Evropi sami in da morajo zato ruske armade izdatneje nastopati v Evropi. Nato

na žena, princezinja Windisch-Graetz. Teško je bilo bolniku se ločiti od sveta v najlepši dobi, v najlepših nadah. Vendar je prenašal udano v voljo božjo grozne bolečine ter molil s Kristusom: „Moj oče, ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; vendar pa ne, kakor jaz hočem, temveč kakor ti!“ S takimi vzdihljeji je izdihnil mirno in udano svojo dušo ob globoki ginjenosti zdravnikov in bolnikov, ki so bili v njegovi bližini. Mlada vdova je bila seveda zelo potrta vsled te velike izgube, vendar pa je rekla na Dunaju svojim domačim: „Ne imela bi poguma, da bi si ga (Alfonza) želela nazaj v življenje, ker tako lepo umre človek samo enkrat.“ — Junak, če padeš ti na polju časti in slave, bodo tvoji dragi sicer žalovali. A to bo jim najlepša tolažba, če bodo prepričani, da si tako lepo umrl, da bi ne imeli poguma te želeči v življenje nazaj. V tem slučaju bi ti obhajal še veseljšo, večno Veliko noč, kjer „bo Bog obrisal vse solze od oči in smrti ne bo več, tudi ne bo več žalovanja, ne vpija, ne bolečine, ker poprejšnje je minilo“ (Skr. Raz. 21, 4). — Vsi pa, ki se po izpolnjeni nalogi vrnete v ljubo domačijo, pa boste obhajali Veliko noč doma še veliko lepše, kakor prejšnja leta. Ko so se vrnili Judje iz Babilonije, so si začeli takoj zopet zidati svetišče, da so mogli obhajati slovesno svoje praznike. In s kakim veseljem so jih zdaj obhajali! Ko jim je duhoven Ezdra pri slovesnem shodu prebiral sv. pismo od jutra do poldneva, so se jokali ginjenosti. Tako bo tudi vaše velikonočno veselje doma še veliko večje in popolnejše. Ne bo vam treba več prebirati samo velikonočne propovedi, ampak iz ust svojih domačih duhovnikov boste slišali s solzami veselja in ginjenosti besede božje veselo oznanilo: aleluja!

Dr. M. Slavič.

je izjavil Silinski v imenu ruske vlade, Rusija ne more trpeti, da bi se ji določal način vojevanja v Londonu in pri zeleni mizi. Angleška in Francoska bi bili morali spoznati že davno, da se zmage ne izvojujejo z diplomatičnimi sili, temveč s krvjo in z železom. Sploh odklanja vsak vojaški nasvet od one strani, ki doslej ni prinesla dokaza, da vojaško nadkriljuje druge. Rusija se ne more bojevati le pred domačimi durmi, kakor Angleška. Ona se bori, kjer se ji zdi koristno in kjer more priboriti si kaj.

Asquith je odvrnil, Angleška je žrtvovala že ogromno za Rusijo. Uvedla bo celo splošno vojno dolžnost. A Silinski ga je zavrnil, Angleška se bori za svoje napake, Rusija za pravice. Angleška bi se bila lahko ognila splošni vojni dolžnosti, ako ne bi bila zasledovala tako nesrečne politike na izhodu. Srbski pogin je angleška napaka, ker njena diplomacija ni vedela zabraniti pristopa Bolgarske k osrednjim državam. Tudi nesrečna solunska pustolovščina gre Angleški na rovaš. Razprava, katere sta se udeležili Srbija in Francoska v prilog Rusiji, Italiji in Belgiji pa na angleški strani, je bila tako burna, da so jo morali prekiniti.

Francosko bojišče.

Nemci so dosegli na izhodni strani Moze dne 17. aprila zopet znaten uspeh, a do odločilne bitke še ni prišlo in še menda tudi ne bo tako kmalu. Omenjenega dne so namreč zasedle saške čete dve postojanki ob zahodni strani vasi Douaumont in so pri tem ujele čez 1700 Francozov. Vsega skupaj so ujeli Nemci v dosedanjih bojih za Verdun 711 častnikov in 38.155 mož.

Turška bojišča.

Rusi so laje svoje prodiranje v Kavkazu ustavili. V Mezopotamiji so Turki dne 15. aprila pri obkoljenju angleški trdnjavi Kut-el-Amara zopet naklestili Angleže. V noči od 14. na 15. aprila so sovražni letalci metali bombe na Carigrad in Odrin, a so napravili le malo škode.

Laški zunanji minister govoril.

Dne 16. aprila je govoril laški zunanji minister Sonnino svoj večkrat naznanjeni govor. Govoril je mnogo, a povedal malo. Nekdanje samozvesti ni bilo več v njegovih besedah. Kje so časi, ko so laški ministri in govorniki med hrupnim pritrdjevanjem govorili, da si gredo po Gorico, Trst, Ljubljano in da se od tod naredijo kratek sprehod na Dunaj? Kje so časi, ko so sanjali o laškem Jadranskem morju in o laških zastavah, ki plapolajo po Istri in Dalmaciji? Dne 16. aprila je Sonnino ponižno naznanil kot laški vojni cilj: Mi se hočemo z vsemi svojimi močmi bojevati za skupno stvar in obenem zavarovati največje in najnujnejše koristi naroda. Signor Sonnino, kaj ste v dobi splošnega draženja postali tako poeni?

Srbi na macedonskem bojišču.

Od vsega početka je bilo jasno, da bo srbsko vojaštvo, ako se na Krfu odpočije in nanovo oboroži, šlo na bojišče, ki je Srbiji najbližje, torej v Valono ali Solun. Vse drugače se glaseče vesti so bile samo čenče nepoučenih ljudi. Sedaj prihaja vest, da je srbsko vojaštvo na Krfu pripravljeno, da odide na bojišče in sicer na macedonsko bojišče, kjer bi tvorilo novo levo krilo solunske angleško-francoske armade. Grčija pa še noče dovoliti, da bi srbsko vojaštvo smelo stopiti na njena tla. Toda Grčija se je sedaj še vedno morala udati. Posledica za Bolgare bo, da tudi oni podaljšajo macedonsko fronto.

Rumunski preobrat.

Ni še dolgo, ko smo se bali, da bo Rumunija dovolila ruskim četam prehod po svoji zemlji, da napadejo našega bolgarskega zaveznika. Tedaj je bilo razmerje zelo napeto, kajti mi ne bi čakali ruskega prehoda, ampak v zvezi z Nemci in Bolgari bi takoj vpadli v Rumunijo, da jo kaznujemo. Rumunija si je premislila in Rusom odpovedala. Sedaj pa so bili Rusi hudi in so ustavili ves uvoz v Rumunijo. V stiski se je Rumunija obrnila do Nemčije in do nas. Mi smo bili pripravljeni, ako tudi Rumunija izvaža k nam svoje izdelke in ako pripusti med nami in med Bolgarijo ter Turčijo prost blagovni promet. Rumunija je privolila in selenila z nami, Nemčijo in Bolgarijo nove gospodarske pogodbe. S tem se nam je Rumunija tudi politično zelo približala.

Angleži niso za mir.

V zadnji številki nismo mogli več objaviti zanimivega govora angleškega ministrskega predsednika